

7. 7. 2003

ID: 21822

Poškozování věřitele

Zákonný znak „zmařil byť jen částečně uspokojení svého věřitele“ není naplněn zjištěním, že „obviněný jako jeden z jednatelů a majoritní vlastník předmětné společnosti nebyl jinak schopen dostát jejím závazkům, mohl sám věřitele uspokojit prodejem pozemku, jinému subjektu než svému ručiteli, přičemž soud bere v úvahu, že prodejní cena by byla ovlivněna skutečností, že pozemek byl zatížen zástavním právem a získat tak finanční prostředky k úhradě shora uvedených dluhů či mohlo dojít za situace, že by pozemek zůstal vlastnictvím předmětné společnosti, alespoň k poměrnému uspokojení věřitelů jiným způsobem, který umožňuje náš právní řád“.

Zákonný znak „zmařil byť jen částečně uspokojení svého věřitele“ není naplněn zjištěním, že „obviněný jako jeden z jednatelů a majoritní vlastník předmětné společnosti nebyl jinak schopen dostát jejím závazkům, mohl sám věřitele uspokojit prodejem pozemku, jinému subjektu než svému ručiteli, přičemž soud bere v úvahu, že prodejní cena by byla ovlivněna skutečností, že pozemek byl zatížen zástavním právem a získat tak finanční prostředky k úhradě shora uvedených dluhů či mohlo dojít za situace, že by pozemek zůstal vlastnictvím předmětné společnosti, alespoň k poměrnému uspokojení věřitelů jiným způsobem, který umožňuje náš právní řád“.

7 Tdo 840/2002

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání dne 6. 11. 2002 o dovolání obviněných Ing. J. Š. a L. J., proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2002, sp. zn. 44 To 159/2002, ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 43 T 69/2001 t a k t o :

Podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. se dovolání obviněného Ing. J. Š. o d m í t á .

Podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se ohledně obviněného L. J. z r u š u j e rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2002, sp. zn. 44 To 159/2002, ve výroku o vině trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák., ve výroku o trestu a ve výroku o náhradě škody.

Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Obvodnímu soudu pro Prahu 9 p ř i k a z u j e , aby věc obviněného L. J. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 12. 12. 2001, sp. zn. 43 T 69/2001, byl obviněný Ing. J. Š. uznán vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. spáchaným ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák. Spoluobviněný L. J. a byl uznán vinným trestným činem podvodu spáchaným ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 k § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. a dále trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. Obviněnému L. J. byl podle § 250 odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání dvou let, když jeho výkon byl obviněnému podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu pěti let. Dále bylo rozhodnuto, aby obviněný podle § 59 odst. 2 tr. ř. (správně mělo být tr. zák.) ve zkušební době uhradil poškozenému J. S. škodu ve výši 273.000,- Kč, společně a nerozdílně se spoluobviněným Ing. J. Š. Dále byl obviněnému L. J. podle § 49 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu a jakékoliv jiné řídicí funkce v obchodních společnostech a dalších formách právnických osob na dobu šesti let.

Ing. J. Š. byl podle § 250 odst. 3 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let, který mu byl podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu pěti let. Rovněž u tohoto obviněného bylo postupováno podle § 59 odst. 2 tr. ř. (správně tr. zák.).

Ohledně poškozených C. L., a. s., a realitní kanceláře W. a spol. rozhodl soud podle § 229 odst. 1 tr. ř.

Obviněný Ing. J. Š. byl podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zák.

Proti shora citovanému rozsudku podali oba obvinění i státní zástupce odvolání, o kterých rozhodl Městský soud v Praze, který rozsudkem ze dne 19. 4. 2002, sp. zn. 44 To 159/2002, uznal obviněného Ing. J. Š. vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák. (zák. č. [265/2001](#) Sb.), který spáchal ve spolupachatelství s obviněným L. J., a to podle § 9 odst. 2 tr. zák. Obviněný L. J. byl uznán vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák. (zák. č. [265/2001](#) Sb.), který spáchal ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák. a trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák. Obviněnému L. J. byl uložen podle § 250 odst. 2 a § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání 20 měsíců. Výkon tohoto trestu byl obviněnému podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu tří roků. Rozhodnuto bylo shodně podle § 59 odst. 2 tr. zák. Ohledně trestu zákazu činnosti došlo ke snížení doby trvání tohoto druhu trestu na dobu čtyř let. Nově byl obviněnému podle § 53 odst. 1 tr. zák. uložen peněžitý trest ve výši 100.000,- Kč a pro případ, že by nebyl tento trest vykonán, byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců.

Obviněnému Ing. J. Š. byl podle § 250 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let. Dále bylo shodně rozhodnuto podle § 59 odst. 2 tr. zák. Obviněnému byl nově uložen trest peněžitý ve výši 50.000,- Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání jednoho roku.

Ohledně poškozených C. L., a. s., a realitní kanceláře W. a spol. bylo rozhodnuto podle § 229 odst. 1 tr. ř. Jinak zůstal napadený rozsudek nedotčen.

Oba obvinění podali prostřednictvím svých obhájců v zákonné lhůtě dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze. Obviněný Ing. J. Š. v podaném dovolání uplatnil důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Uvedl, že v celém řízení nebyl proveden jediný důkaz, který by prokazoval, že poškozeného S. uvedl v omyl, event. zamlčel podstatné skutečnosti pro rozhodnutí důležité, apod. V další části podaného dovolání opětovně popisuje situaci spojenou s jejich podnikáním, a vyslovil své

přesvědčení, že veškeré důkazy k jeho podnikání shromážděné a provedené potvrzují, že nemohl jednat ani v nepřímém úmyslu uvést poškozeného S. v omyl. Hmotně právní pochybení spatřuje obviněný rovněž i v tom, že mu byl uložen peněžitý trest, aniž pro jeho uložení byly dány podmínky. V souvislosti s uloženým peněžitým trestem poukazuje na to, že soud měl brát v úvahu jeho věk, zdravotní stav, počet nezaopatřených dětí apod. Závěrem podaného dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí.

Obviněný L. J. rovněž uplatnil v dovolání důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V obsáhlém dovolání zmiňuje dovolatel jednotlivé důkazy, které byly provedeny, vyslovuje však názor, že důkazy nekorespondují se závěry, ke kterým soudy dospěly ve svém rozhodnutí. V části, která směřovala k trestnému činu poškozování věřitele, poukázal obviněný zejména na to, že převod pozemku par. č. 326 v k. ú. Hrdlořezy nemohl vést k uspokojení věřitelů, neboť předmětný pozemek byl zatížen zástavním právem ve prospěch financujícího peněžního ústavu. Závěrem podaného dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud rozsudek Městského soudu zrušil a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

K dovolání obviněného Ing. J. Š. je možno uvést, že tento v podaném dovolání popírá, že by se uvedené trestné činnosti dopustil. Vyslovil názor, že důkazy, které měly soudy k dispozici, v žádném případě jeho vinu neprokazovaly. Ze shora uvedeného je nepochybné, že obviněný sice formálně uplatňuje dovolací důvod uvedený v zákoně /§ 256b odst. 1 písm. g) tr. ř./, avšak ve skutečnosti se neztotožnil se zjištěným skutkovým stavem a hodnocením důkazů. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci tohoto dovolacího důvodu je možno namítat nesprávnou právní kvalifikaci skutku, jímž byl obviněný uznán vinným, avšak není možno namítat, že tento skutek byl zjištěn nesprávně nebo, že důkazy byly nesprávně hodnoceny. Shora bylo popsáno, jaké okolnosti vedly obviněného k podání dovolání. Z těchto skutečností vyplývá, že se obviněný neztotožnil se skutkovými zjištěními, která soud učinil ve vztahu k subjektivní stránce trestného činu a s hodnocením důkazů, které vedlo soud k závěru, že ze strany obviněného byla naplněna také subjektivní stránka trestného činu, kterým byl uznán vinným.

Ze skutečností shora uvedených je nepochybné, že obviněný Ing. J. Š. v podaném dovolání uplatnil jiný důvod, než který je uveden v § 265b tr. ř.

Pokud jde o námitky obviněného k uloženému peněžitému trestu, zde musí Nejvyšší soud pouze konstatovat, že ve vztahu k tomuto druhu trestu nebyl ani obviněným dovolací důvod uplatněn, a proto nepřicházelo v rámci dovolání ani v úvahu se uloženým peněžitým trestem zabývat. /V případě, že by byl uplatněn dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., je nutno upozornit na to, že tento dovolací důvod spočívá v tom, že obviněnému byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně, jímž byl uznán vinným - v případě trestného činu podvodu podle § 250 odst. 2 tr. zák. je možno pachateli uložit také trest peněžitý. Peněžitý trest lze uložit ve výměře od 2 000 do 5 000 000 Kč/. S ohledem na způsob rozhodnutí Nejvyššího soudu ohledně obviněného Ing. J. Š. /podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř./ nebylo nutno ani věc meritorně přezkoumávat (§ 265i odst. 3, 4 tr. ř.).

Obdobná situace existovala také u obviněného L. J. pokud jde o trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 2 tr. zák. Ve vztahu k trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 tr. zák. Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3, 4 tr. ř. napadený rozsudek ohledně tohoto výroku, neboť dovolání bylo podáno ve vztahu k tomuto trestnému činu v souladu s trestním řádem. Podle zjištění obvodního soudu a následně i městského soudu se obviněný L. J. trestného činu poškozování věřitele dopustil tím, že jako jednatel společnosti B. - V., spol. s r. o., ačkoliv věděl, že tato společnost má dluhy přesahující její pohledávky převedl kupní smlouvou vlastnictví pozemku p. č.

326 na obchodní společnost B., spol. s r. o., a tím zmařil uspokojení pohledávek věřitelů.

Trestného činu poškozování věřitele se dopustí ten, kdo i jen částečně zmaří uspokojení svého věřitele tím, že zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo odstraní část svého majetku.

Dovolání obviněného je nutno přisvědčit v tom, že soudy obou stupňů se ve vztahu k tomuto trestnému činu a jeho zákonným znakům dostatečně nevypořádaly s tím, že předmětný pozemek byl zastaven ve prospěch peněžního ústavu, ani s otázkou, zda ke zmaření uspokojení věřitelů mělo dojít, jak uvedeno v rozsudcích, odstraněním části majetku či zcizením majetku. Zákonný znak „zmařil byť jen částečně uspokojení svého věřitele“ není naplněn zjištěním, že „obviněný jako jeden z jednatelů a majoritní vlastník předmětné společnosti nebyl jinak schopen dostat jejím závazkům, mohl sám věřitele uspokojit prodejem pozemku, jinému subjektu než svému ručiteli, přičemž soud bere v úvahu, že prodejní cena by byla ovlivněna skutečností, že pozemek byl zatížen zástavním právem a získat tak finanční prostředky k úhradě shora uvedených dluhů či mohlo dojít za situace, že by pozemek zůstal vlastnictvím předmětné společnosti, alespoň k poměrnému uspokojení věřitelů jiným způsobem, který umožňuje náš právní řád“.

Výrok o vině trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 tr. zák. nemůže tedy obstát, neboť oba soudy takto kvalifikovaly skutek (obvodní soud podle odst. 3 tr. zák.), jehož součástí není závěr v tom směru, jakým jednáním obviněný L. J. naplnil zákonný znak spočívající v tom, že „zmařil uspokojení svého věřitele“, při zjištění, že předmětný pozemek byl zatížen zástavním právem ve prospěch financujícího peněžního ústavu do výše kupní ceny s příslušenstvím. Rozhodnutí soudů tak spočívá na nesprávném právním posouzení skutku ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Nejvyšší soud z podnětu dovolání obviněného L. J. zrušil podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. napadený rozsudek Městského soudu v Praze, ve výroku o vině trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák. S ohledem na výše uvedené zrušení výroku o vině bylo nutno zároveň zrušit celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad (výrok, kterým byli poškození se svými nároky na náhradu škody odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních). Současně byla zrušena také další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu (§ 265k odst. 2 tr. ř.).

Nejvyšší soud přikázal Obvodnímu soudu pro Prahu 9, aby jednání obviněného L. J., kvalifikované obžalobou jako trestný čin poškozování věřitele v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. V této souvislosti je potřebné uvést, že ohledně obviněného L. J. zůstal pravomocným výrok o vině trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., který spáchal ve spolupachatelství s obviněným Ing. J. Š. Rovněž je třeba uvést, že jednání obviněného L. J. bylo městským soudem posouzeno podle § 256 odst. 1 tr. zák. a dovolání podal pouze obviněný (§ 265s odst. 2 tr. ř.). Vzhledem k tomu, že jednání, pro které byla věc vrácena soudu prvního stupně, se měl obviněný dopustit 10. 9. 1997, tedy před vyhlášením amnestie prezidenta republiky ze dne 3. 2. 1998, bude rovněž nezbytné posoudit, zda nebude přicházet v úvahu použití této amnestie prezidenta republiky. Veškeré shora uvedené skutečnosti bude potřebné vzít v úvahu při ukládání trestu, tj. zvážit, zda bude přicházet v úvahu opětovně, i v případě nového rozhodnutí soudu prvního stupně, uložení úhrnného trestu.

Poučení: Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

V Brně dne 6. listopadu 2002

Předseda senátu:

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)